

Висновок. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що сучасні КТ мають широке застосування практично у всіх сферах діяльності, зокрема, у повсякденній практичній роботі соціальних працівників. Їхнє застосування дозволяє задіювати раніше недоступні можливості, розширює спектр послуг, що надаються, підвищує ефективність і культуру праці. Укладена з врахуванням цих обставин навчальна програма дозволить підвищити рівень фахової підготовки студентів, що навчаються за спеціальністю «Соціальна робота», наблизити його до сучасних світових вимог.

У подальшому передбачено провести апробацію розробленого курсу, при необхідності здійснити його доповнення або корекцію.

Література

1. Вінтюк Ю. В. Впровадження комп'ютерних технологій в реабілітаційну діяльність // Соціальні і гуманітарні проблеми людини. – 2013. – № 7. – С. 121-132.

УДК [025.341.1:004.9]:027.54(477.83-25)

Олександр Бутитер, Надія Кінаш, Тарас Паславський
Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника

СУЧАСНІ ПРОГРАМНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ПРОЦЕСУ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНОГО ФОНДУ (З ДОСВІДУ РОБОТИ ЛННБ УКРАЇНИ ІМ. В. СТЕФАНІКА)

© О. І. Бутитер, Н. С. Кінаш, Т. Б. Паславський, 2014

Розглянуто можливості та переваги використання сучасної АБІС для проведення інвентаризації бібліотечного фонду. Описано технологічний процес документальної перевірки наявності у ЛННБ України ім. В. Стефаника на базі Aleph 500. Представлено кількісні та часові показники з досвіду роботи.

Ключові слова: інвентаризація, підбібліотека, статус примірника, статус обробки.

The possibilities and advantages of modern integrated library system usage for library stock inventory were considered. The workflow of its documentary check for the item in the Library based on Aleph 500 was described. Quantitative and time data of the work were presented.

Keywords: inventory, sublibrary, item status, process status.

Вступ. Перехід до сучасних автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем призвів до реорганізації виконання основних бібліотечних процесів. Більшість з них стали потребувати програмно-технологічного підходу, а деякі втратили свою актуальність.

В 2007 р. ЛННБ України ім. В.Стефаника розпочала впровадження сучасної АБІС Aleph 500. Тоді було сконвертовано 224 тис. записів з попередньої системи CDS/ISIS [1]. Процес редагування каталогу супроводжувався штрих-кодуванням літератури у всіх структурних підрозділах. Після проведення цієї масштабної роботи, та враховуючи відмову від вливання карток до читацького та генерального каталогів, здійснювати інвентаризацію фонду в традиційний спосіб стало як не можливим, так і недоцільним, оскільки змінився основний пошуковий апарат. Тому актуальним став перехід до використання інструментів автоматизованої системи.

Основна частина. Інвентаризація бібліотечного фонду на базі програмних утиліт АБІС Aleph 500 проводиться в три етапи. **На першому етапі** визначається множина документів, які підлягають перевірці. Для цього необхідно встановити ряд параметрів, що будуть критеріями відбору: діапазон шифрів, підбібліотека (структурний підрозділ - фондоутримувач), статус примірника та статус обробки [2]. Два останні параметри несуть інформацію про тимчасове місце розташування примірника (тематична виставка, в ремонті, на рекаталогізації тощо), що дозволяє максимально гнучко визначати масив літератури для інвентаризації. Таким чином можна здійснювати перевірку на наявність не закриваючи фонд, оскільки примірники із зазначеними іншими тимчасовими місцями розташування знаходять в області поточного моніторингу системи. Результатом такого відбору є маркування визначеного фонду, а саме – присвоєння унікального номера поточної перевірки кожному примірнику. Це дозволяє одночасно проводити інвентаризацію в різних структурних підрозділах.

На другому етапі проводиться послідовне зчитування штрихкодів примірників фонду через спеціальну форму, що інформує виконавця як про загальну кількість відібраних до перевірки документів, так і про кількість опрацьованих. При зчитуванні “конфліктного” документа, система відразу повідомляє про це у виринаючому вікні. Можливі наступні повідомлення системи: примірник не належить даній перевірці; примірник стоїть не на своєму місці; знайдений загублений/списаний примірник. Працівник відкладає цей

документ для проведення подальших дій на основі підсумкового звіту, який формується після зчитування останнього наявного примірника.

Третій етап передбачає роботу з результатами, яка відбувається в два кроки. Спочатку проводяться наступні дії з відкладеними примірниками: заставлені ставляться на своє місце, знайдені отримують відповідний статус. Після цього система формує кінцевий звіт, у котрому, окрім статистичної інформації, подано перелік не зчитаних документів. Якщо цю літературу вдається знайти, то вона маркується як проінвентаризована, якщо ні – то встановлюється статус обробки “нема на місці” та зазначається дата виявлення її відсутності. Описаний технологічний процес документальної перевірки на наявність передбачає роботу в “on-line” режимі, проте АБІС Aleph 500 пропонує інструменти і для роботи в “off-line”.

Співробітники ЛННБ України ім. В. Стефаника, за наявності відповідного програмно-апаратного забезпечення та розвинутій локальній комп’ютерній мережі, надали перевагу утилітам для проведення автоматизованої інвентаризації фонду “on-line”, оскільки це дозволяє одразу ідентифікувати помилки та виправляти їх. Так, в 2013 р. в апробаційному режимі було проведено таку інвентаризацію. Перевірці підлягали примірники основного книжкового фонду (ОКФ), що задовольняли наступні умови: діапазон шифрів – 2000001-2080000; підбібліотека – ОКФ; статуси примірника – С1 (звичайна видача), С2 (обмежена видача), С5 (видача в читальний зал) [3]; статус обробки – “не в обробці”. В такий спосіб були промарковані понад 40 тис. документів, що не перебували на видачі та належали виключно ОКФ, оскільки значна частина літератури з цього ряду шифрів тимчасово була за іншими фондоутримувачами.

Висновки. Досвід перших днів роботи показав, що для якісного виконання поставленого завдання оптимальною кількістю буде опрацювання 2 тис. примірників на день. Це дозволяло належно проводити зчитування фонду та залишати час на ефективну роботу з результатами. Таким чином, документальна перевірка на наявність тривала близько місяця.

Випробувана методика має значні переваги, до яких можна віднести високі кількісні та часові показники, а також проведення інвентаризації без зупинки обслуговування читачів та інших бібліотечних процесів.

Література

1. *Бутитер О. І. Про можливості навігації у каталозі Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника /*

- Бутитер О. І., Коник Б. Ф., Паславський О. І. // Книга і преса в контексті культурно-історичного розвитку українського суспільства : збірник наукових праць кафедри видавничої справи і редагування УАД / відп. ред. Н. В. Зелінська. – Вип. 4. – Львів : УАД, 2011. – С. 361-366.
2. Бутитер О. Довідковий апарат електронного каталогу Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника / Бутитер О., Коник Б., Паславський Т. // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства : матеріали третьої науково-практичної конференції. Львів, 29 вересня 2011 р. – Львів : Вид-во Нац. Ун-ту “Львівська політехніка”, 2011. – С. 213-216.
2. Бутитер О. І. Електронний каталог Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника в цифрах / Бутитер О. І., Коник Б. Ф., Паславський Т. Б. // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства : матеріали четвертої міжнар. наук.-практ. конф. Львів, 25 жовт. 2012 р. – Львів : Вид-во нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2012. – С. 229-234.

УДК [025.342:004.65]:027.54(477.83-25)

Олександр Бутитер, Юлія Козидра, Надія Кондур, Тарас Паславський
Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника

РЕАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЇ АВТОРИТЕТНОГО КОНТРОЛЮ НА БАЗІ АБІС ALERN 500 У ЛННБ УКРАЇНИ ІМ. В. СТЕФАНІКА

© О. І. Бутитер, Ю. І. Козидра, Н. В. Кондур, Т. Б. Паславський, 2014

Обґрунтовано важливість авторитетного контролю в процесі формування електронного каталогу бібліотеки. Представлено досвід та напрацювання співробітників ЛННБ України ім. В. Стефаника у реалізації цієї функції на прикладі створення авторитетного файлу "Ім'я особи".

Ключові слова: авторитетний контроль, авторитетна робота, авторитетний файл, авторитетний запис, база даних.

The importance of authority control in the library online catalogue creation was proved. The experience and achievements of Library workers in the implementation of this function by creating Authority file of Personal names were presented.

Keywords: authority control, authority work, authority file, authority record, data base.